

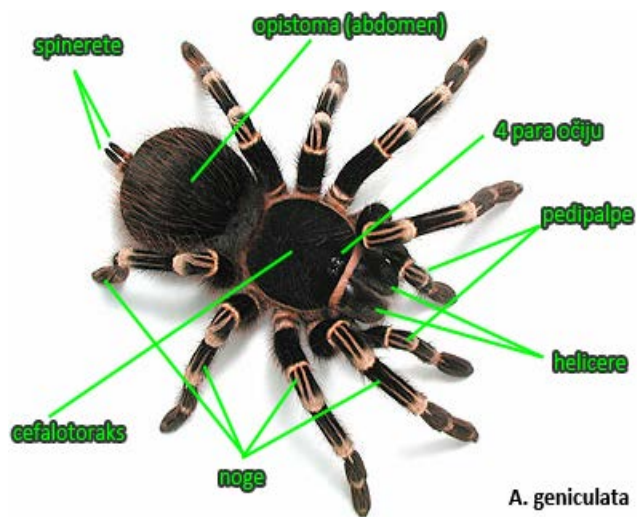
Tarantule

Uopšteno

Iako imaju nezasluženo lošu reputaciju zahvaljujući modernim medijima i filmu, tarantule su ubedljivo najčešći stanovnici u terarističkom hobiju. Svojim zanimljivim izgledom i ponašanjem, kao i vrlo niskom zahtevnošću, vrlo često su prvi izbor terarista početnika. Zbog njihove raznovrsnosti (oko 900 vrsta), čest je slučaj da teraristi koji počnu sa jednom ili dve tarantule, tokom vremena postanu pravi kolekcionari, ponekad sa stotinama neobičnih i retkih vrsta ovih osmonogih zglavkara.

Izgled

Veličina tarantula varira, od malih koje dostižu tek 2 cm, pa sve do 30 cm do kojih raste najveća tarantula, T. blondi, koja takođe svojom težinom od preko 170g spada u jedne od najtežih. Karakteristično za sve vrste tarantula je iz dva dela segmentisano telo pokriveno gustim dlakama, sa 4 para jakih nogu i parom "ruku" (pedipalpe) koje im služe za prihvatanje hrane, kopanje zemlje itd. Još jedna bitna razlika su helicere, par paralelnih ekstremiteta u kojima se nalaze otrovne žlezde sa zubima koje imaju ograničenu pokretljivost (samo po vertikalnoj osi) u odnosu na prave paukove. Helicere su smeštene sa prednje strane karapaksa, odmah ispod 4 para očiju. Sa zadnje strane, na

abdomenu (opistomi), nalaze se spinnerete, ekstremiteti za proizvodnju mreže, koju tarantule razvlače po zemljištu i u okolini svoje jame. Iako mreža nema direktnu ulogu u hvatanju plena, ona prenosi vibracije koje tarantula kupi brojnim senzornim dlačicama, time nepogrešivo locirajući položaj plena u prostoru.

Odabir i kupovina

Najbitnija stavka pri kupovini tarantule je obezbeđivanje adekvatnog životnog prostora pre nego što nabavite tarantulu, jer nije retko da u suprotnom ugine kroz par dana. Takođe je bitno raspitati se o datoj vrsti na više strana, jer različite vrste mogu da imaju drugačije potrebe što se tiče terarijuma, temperature, vlažnosti itd. Ukoliko kupujete mladu tarantulu, bolje je uzeti ženku (iako tarantule sa određenim

polom imaju veću cenu) jer mogu da žive i preko 25 godina, uglavnom su lepše obojene i veće. Mužjaci žive od 2-7 godina, tj. 5-7 meseci nakon poslednjeg presvlačenja. Abdomen treba da je pravilnog oblika, u skladu sa telom – usukan i kvrgav abdomen je znak dehidracije. Takođe treba obratiti pažnju da li tarantula ima sve ekstremitete na broju. Iako ekstremiteti mogu da im se regenerišu posle 1. do 3. presvlačenja, nedostatak uđova i dehidracija mogu biti znak loših uslova i nemara.

Ponašanje

Tarantule se za kretanje i funkcionisanje oslanjaju na čvrst hitinski omotač - egzoskelet. Kako bi rasle, one u procesu presvlačenja odbacuju svoju staru "ljušturu" ispod koje je već formiran naredni, veći egzoskelet, koji očvrstne tokom par dana. U ovom periodu, otprilike nedelju dana pre i posle presvlačenja, tarantula se manje kreće i ne uzima hranu. Kada se primeti ovakvo ponašanje, ne treba ih uznemiravati, pogotovo nakon presvlačenja, dok im je egzoskelet još uvek mekan i neformiran [YouTube](#).

Obzirom da su aktivne predveče i noću, većinu dana provode u mirovanju na otvorenom, u jami ili tunelima medju granjem, zavisno od vrste. Plen love oslanjajući se na vibracije koje im prenose niti razvučene u prostoru oko staništa. Pri hvatanju plena, ujednom ubrizgavaju parališući otrov i enzime koji razlažu unutrašnja tkiva, pa se može reći da varenje kod tarantula počinje pre nego što pojedu plen [YouTube](#).

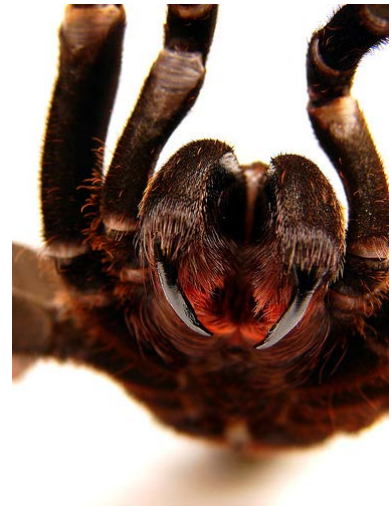

Iritirajuća
dlačica
(1.5 mm)

Iako ima vrsta koje su mirne naravi i mogu da se uzimaju u ruke, poreklom iz Severne i Južne Amerike - tarantule Novog sveta, uvek postoji mogućnost da se zbog pogrešnog poteza tarantula oseti ugroženom i ujede. Budući da njihov otrov sam po sebi nije jači od pčele ili ose, mnogo je veća verovatnoća da će zbog panike tarantula biti ispuštena iz ruke ili bačena na zemlju, što može da prouzrokuje gubitak udova, pucanje egzoskeleta i/ili smrt. One još kao odbrambeni mehanizam koriste iritirajuće dlačice, koje brzim pokretima zadnjih nogu bacaju u vazduh [YouTube](#). Ukoliko dospeju na kožu, sluzokožu ili oči, mogu da izazovu jaku iritaciju praćenu osipom i crvenilom.

Sa druge strane, tarantule Starog sveta, poreklom iz Azije, Afrike i Australije, iako nemaju iritirajuće dlačice, smatraju se nervoznijim, agresivnijim i mnogo spremnijim na napad. Otrovi im je dosta potentniji od američkih rođaka, pa usled ujeda mogu da se jave simptomi kao intenzivan bol, oticanje, zamor, poteškoće sa disanjem, mučnina, grčenje mišića, ali retko sa potrebom za hospitalizacijom.

Zbog svega gore navedenog, zaključak je da su tarantule životinje u kojima treba uživati iz daljine, pa ako želite životinju sa kojom možete da imate čestu interakciju, najbolje je zaobići ovakvog ljubimca.

Određivanje pola

relativno lako prepoznati na osnovu kukica koje dobijaju na prvom paru nogu i tzv. bulbi koje se pojavljuju na vrhu pedipalpa u vidu sjajnih kuglica, koje služe za prenos semena do ženke spermateke.

Određivanje pola kod tarantula može da bude relativno komplikovano ukoliko nemate prethodnog iskustva.

Kada su mlade tarantule u pitanju, mužjaci i ženke tokom odrastanja izgledaju gotovo identično, pa je jedini pouzdani način određivanja pola pregledom sveže presvučene košuljice iznutra, u predelu abdomena, pomoću lupe ili mikroskopa. Između gornjeg para listastih pluća, odmah ispod spoja abdomena sa cefalotoraksom, kod ženki se nalazi spermateka u vidu elipsoidne izbočine. Sa druge strane, kod polno zrelih jedinki, mužjake je

Kukice na prvom
paru nogu

Terarijumski uslovi

Prema staništu, tarantule se dele u 3 grupe:

Arborealne - žive u visokoj travi, žbunastoj vegetaciji, iznad zemlje,

Terestrijalne - orijentisane na površinu zemljišta, mada će se većina ovih vrsta ukopati, ukoliko imaju uslova. Kao zaklon koriste napuštene jame, korenje drveća itd.

Kopače - kopaju duboke tunele pod zemljom, izlazeći na površinu samo u potrazi za hranom.

Terarijum za tarantulu bi trebalo da bude u skladu sa njenom veličinom, kako bi se umanjio potencijalni stres i omogućilo lakše hvatanje plena. Mlade tarantule od 5-10 mm veličine, mogu se bez problema držati u PVC kutijici za fotografski film iili slično, povećavajući kutiju na svakih par presvlačenja.

Kada su odrasle tarantule u pitanju, za većinu vrsta dovoljan je terarijum osnovice 30x30 cm, pri čemu za *terestrijalne* i tarantule *kopače* visina terarijuma može da bude 30cm, dok bi za *arborealne* trebalo da je vertikalne orijentacije, sa visinom od oko 40+ cm (osnovica u ovom slučaju može da bude i uža, npr. 30x20 cm).

Ventilacija bi trebalo da zauzima polovinu poklopca ili deo bočnih strana, pri čemu ventilaciona mreža treba da bude izrađena od metala, jer postoji sansa da tarantula progriže plastičnu mrežu za komarce. Veoma bitna uloga ventilacije je sprečavanje pojave buđi koja može da dovede do uginuća tarantule, pa se zbog optimalne cirkulacije vazduha preporučuje da ventilacioni otvori budu postavljeni na suprotnim stranama terarijuma.

arborealni terarijum

Podloga igra važnu ulogu u regulisanju vlage i obezbedjivanja mesta za skrivanje. Najbolje je koristiti kokosov treset, mada može i zemlja za cveće ukoliko ste sigurni da nisu dodate nikakve hemikalije.

Arborealnim i *terestrijalnim* tarantulama je dovoljan sloj podloge od 5 - 7 cm, dok je za *kopače* supstratom neophodno napuniti 2/3 terarijuma.

Od **dekoracije** mogu da se koriste panjevi, granje za arborealne tarantule, kora drveta (ne od četinara), kamenje, (veštačko) bilje itd. Bitna stvar je sterilisanje svega što se ubacuje u terarijum vrelom vodom ili u rerni. Prave biljke, kupljene u cvećarama, mogu da budu prskane insekticidom ili drugim hemikalijama, pa njih treba dobro istusirati pre ubacivanja u terarijum.

Tarantulama **svetlo** nije neophodno, čak im i smeta, ali se u svrhu grejanja preporučuju tamne obojene sijalice. Obzirom da su iz tropskih krajeva, temperatura treba da varira između 22 i 30°C, dok se vlaga efikasno reguliše redovnim vlaženjem jednog dela podloge.

Hrana i voda

Tarantule su isključive karnivore i nisu preterano izbirljive. Dokle god insekt nije veći od raspona nogu, ona će ga savladati - mada je uvek bolje davati plen umerene veličine. U terarijumskim uslovima najčešće se hrane cvrčcima, supercvcima, brašnarima, dubijama, lateralisima itd. U vrlo retkim slučajevima može da im se ponudi pinki (beba miša), mada njih treba

izbegavati zbog potencijalnih problema sa helicerama. Bitna stavka pri ishrani da se ubaci samo onoliko insekata koliko ona može da pojede, jer zaostali živi insekti izazivaju stres i, ukoliko se ne uklone, mogu da oštete tarantulu kada je u stanju mirovanja ili u najgorem slučaju prouzrokuju smrt. Voda se reguliše jednostavno, postavljanjem plitke činije ili čepa u određeni deo terarijuma. Takođe može da se obezbedi i redovnim fajtanjem terarijuma, ali je činija u svakom slučaju praktičnija varijanta.

Tabela: Rodovi tarantula koji se pojavljuju u teraristici.

U okviru rodova nalazi se dosta vrsta sa sličnim ili istim uslovima čuvanja.

	Tarantule novog sveta (Severna i Južna Amerika)	Tarantule starog sveta (Azija, Afrika i Australija)
Arborealne	<i>Avicularia</i>	<i>Poecilotheria</i>
	<i>Psalmopoeus</i>	
	<i>Iridopelma</i>	
	<i>Lampropelma</i>	
Terestrijalne	<i>Acanthoscurria</i>	<i>Pterinochilus</i>
	<i>Grammostola</i>	<i>Selenocosmia</i>
	<i>Brachypelma</i>	<i>Hysteroocrates</i>
Kopači	<i>Ephebopeus</i>	<i>Citharischius</i>
		<i>Haplopelma</i>

Saveti koji su dati u ovom tekstu predstavljaju rezultat višegodišnjeg iskustva u kombinaciji sa literaturom i ne trebaju da se shvate kao definitivni i jedini način držanja date vrste. Kako biste imali potpuniju sliku i obezbedili vašem ljubimcu dug i kvalitetan život, savetujemo da se informišete iz više izvora. Ukoliko imate dodatno pitanje, možete nas kontaktirati putem email-a: petreptilez@yahoo.com